

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה	משפט פלילי סדר הדין הפלילי - ניהול המשפט
תאריך: י"ב טבת התשס"ב, 27 דצמבר 2001 מספר הנחיה: 4.3011 (90.001)	התליית הליכים בשל חוסר אפשרות לאתר נאשם

התליית הליכים בשל חוסר אפשרות לאתר נאשם

1. התליית ההליכים הפליליים

סעיף 94א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 קובע את סמכות בית-המשפט להתלות את ההליכים הפליליים:

"בכל עת שלאחר הגשת כתב האישום ולפני גזר הדין, רשאי בית-המשפט להתלות את ההליכים, בין מיוזמתו ובין לבקשת התובע, אם נוכח כי לא ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו".

עד חקיקתו של סעיף 94א האמור, במקרים בהם נוצרו קשיים באיתור נאשם, והוא לא התייצב לדיונים בעניינו, נעשה שימוש בסמכות עיכוב ההליכים, מכוח סעיף 231 לחוק, ועל-פי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין.

עם קביעתה של סמכות התליית ההליכים, העוסקת באופן ספציפי ומפורש בתרחישים בהם לא ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו, מן הראוי לנהוג על-פיה, ולא לפנות עוד להפעלת הסמכות הכללית לעיכוב ההליכים.

הנחיה זו עניינה בהתליית הליכים בשל חוסר האפשרות לאתר נאשם, ואין בה כדי לצמצם את תחולתו הרחבה יותר של סעיף 94א על תרחישים בהם "לא ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו".

2. בקשת התביעה להתליית ההליכים

כעניין שבמדיניות, יש להעדיף פניה לבית-המשפט בבקשה לדחיית מועד הדיון, בטרם פניה בבקשה להתליית הליכים, אלא אם ברור כי אין טעם מספיק לעשות כן, כאשר ברור שהנאשם ייעדר תקופה ארוכה מאוד, וכי לא יתייצב גם לדיון שנדחה, או כאשר כבר דחה בית-המשפט את מועד הדיון מספר פעמים בשל אי-התייצבות הנאשם, והודיע כי לא ידחה פעם נוספת.

תובע המבקש מבית-המשפט להתלות את ההליכים, בשל חוסר אפשרות לאתר את הנאשם, יציג בפני בית-המשפט את נסיבות המקרה, המצדיקות התליית ההליכים בכלל, ואת הנסיבות שנעשו לאתר את הנאשם, בפרט.

הורה בית-המשפט על התליית ההליכים, בין ביוזמתו ובין לבקשת התובע, יפנה התובע אל המשטרה בהנחיות לגבי נסיונות נוספים לאיתור הנאשם, ויקיים מעקב אחר פעולות המשטרה בעניין זה, במועדים שייקבעו מראש.

3. חידוש הליכים שהותלו

סעיף 94א(ב) קובע את סדרי הדין לחידוש הליכים שהותלו:

"הותלו ההליכים, לפי סעיף-קטן (א) ולאחר מכן ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו, רשאי תובע להודיע בכתב לבית-המשפט על רצונו לחדש את ההליכים, ומעשה כן יחדש בית-המשפט את ההליכים ורשאי הוא להמשיך בהן מן השלב אליו הגיע לפני התלייתם".

בבואו לחדש הליכים שהותלו, על התובע לשקול, בין היתר, את השיקולים הבאים:

- * משך הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה וממועד התלייתה;
- * חומרת העבירה;
- * סיבת התליית ההליכים;
- * חלקו של הנאשם בהתליית ההליכים, וסיבת אי-התייצבותו לדיון;
- * סיכויי ההרשעה וטיב הראיות לאור חלוף הזמן.
- * האינטרס הציבורי הכרוך בניהול המשפט לאחר זמן;

לעניין תקופת הזמן, בה ניתן לחדש הליכים שהותלו, קובע סעיף 94א(ג):

"על אף הוראת סעיף 9 ניתן לחדש את ההליכים באישור היועץ המשפטי לממשלה, מטעמים שיירשמו, אף אם עברו בין מועד התליית ההליכים ולבין המועד שבו ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו התקופות האמורות בסעיף 9; ובלבד שההליכים הותלו מהטעם שהנאשם מתחמק מן הדין".

ואלה שיקולי היועץ המשפטי לממשלה, בבואו לאשר חידוש הליכים, לבקשת תובע, על אף שחלפה תקופת ההתיישנות על העבירות המיוחסות לנאשם, במקרים בהם הותלו ההליכים מהטעם שהנאשם מתחמק מן הדין:

- * חומרת העבירה ;
- * אינטרס הציבור במיצוי הדין עם הנאשם ;
- * אופן התחמקותו של הנאשם מן הדין ;
- * סיכויי ההרשעה וטיב הראיות לאור חלופ הזמן.
- * מידת המאמצים שהושקעו לשם איתורו של הנאשם ;

4. חידוש ההליכים נגד קטין בחלופ שנה מאז הותלו ההליכים

על-פי סעיף 14 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א - 1971, נדרשת הסכמת היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב-אישום נגד קטין, אם חלפה שנה מיום ביצוע העבירה. לעתים, מוגש כתב אישום כדין, אך בשלב מסוים מותלים ההליכים מסיבות שונות, וחולפת שנה עד שמתבקש חידושם. התעוררה השאלה האם יש צורך באישור היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 14 הנזכר לעיל, לצורך חידוש ההליכים במקרה כזה.

במקום בו הוגש כתב האישום נגד קטין כדין, קונה בית-המשפט סמכות לדון בתיק בעת הגשת כתב האישום, ומאותו יום אין צורך בהסכמה נוספת לגבי התליית ההליכים או חידושם. לפיכך, אין צורך ככלל באישור היועץ המשפטי לממשלה לצורך חידוש ההליכים נגד מי שהיה קטין בעת הגשת כתב האישום נגדו, וחלפה שנה מאז הותלו ההליכים נגדו. שאם לא כן, התליית ההליכים נגדו, לא אחת בשל התחמקות הנאשם מן ההליכים, תביא לקושי בחידושם בהמשך, בשל הצורך בדרישת אישור היועץ המשפטי לממשלה, וחוטא יצא נשכר.

ואולם, בשל הרגישות המיוחדת ביחס להליך הפלילי בעניינו של נאשם שהועמד לדין בהיותו קטין, במקום בו חלפה שנה מאז הותלו ההליכים יהא חידושם באישורו של פרקליט המבחז.

5. עיצוב הליכים לאחר דחיית בקשה להתלותם

ככלל, במקרים בהם לא ניתן להביא את הנאשם להמשך משפטו, לא תפנה התביעה בקשה לעיצוב ההליכים ליועץ המשפטי לממשלה, מקום שנתבקש בית-המשפט להתלות ההליכים, וסירב לעשות כן.